

Sygn. akt III AUa 1140/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Marcjanna Górka (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013 r. w Lublinie

sprawy ze skargi E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie
III AUa 429/12

w przedmiocie wypłaty emerytury

oddala skargę.

Sygn. akt III AUa 1140/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r Nr 257, poz. 1726), wstrzymał E. S. wypłatę emerytury od 1 października 2011 roku, z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2012 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie. Sąd ustalił, że E. S., urodzona (...) od dnia 1 maja 2007 roku jest uprawniona do emerytury na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W dacie ustalenia prawa jak i do chwili obecnej ubezpieczona pozostaje w stosunku pracy.

Oceniając zaistniały stan faktyczny Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołanie jest bezzasadne. Zgodnie bowiem z treścią art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez

emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przepis ten, jak zaznaczył Sąd pierwszej instancji, dodany został do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na mocy art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 257, poz. 1726). Z jego treści wynika że osoby, które przed dniem 1 stycznia 2011 roku przeszły na emeryturę bez rozwiązania umowy o pracę, obecnie mają obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu wypłaty świadczenia. Osoby te mają czas na rozwiązanie stosunku pracy do końca września 2011 roku, gdyż zgodnie z art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się poczynając od dnia 1 października 2011 roku.

Odnosząc się do zawartego w odwołaniu zarzutu wnioskodawczyni odnośnie niekonstytucyjności art. 103a wymienionego wyżej, Sąd Okręgowy stwierdził że jego zgodność z konstytucją nie budzi wątpliwości. Obowiązujący bowiem poprzednio przepis art. 103 ust. 2a ustawy, był tożsamy w treści z przepisem art. 103a, zaś jego zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej została stwierdzona przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku 7 lutego 2006 r (SK 45/04, OTK-A 2006/2/15). Ustosunkowując się do zarzutu naruszenia zasady ochrony praw nabytych, Sąd stwierdził, iż przepis art. 103a ustawy nie pozbawił osób, które nabyły prawo do emerytury pozostając w zatrudnieniu, prawa do tego świadczenia, a jedynie spowodował zawieszenie jego wypłaty. Z tych względów Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Apelację wnioskodawczyni złożoną od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 roku.

W skardze o wznowienie postępowania wnioskodawczyni E. S. powołując się na przepis art. 401¹ k.p.c. wniosła o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 5 czerwca 2012 roku i zmianę powyższego wyroku poprzez uwzględnienie jej odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu skargi podniosła, że orzeczenie Sądu pierwszej, jak i drugiej instancji oparte było na art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku został uznany za niezgodny z Konstytucją.

W piśmie z dnia 5 lutego 2013 roku wnioskodawczyni powołując się na fakt częściowego uznania jej roszczeń przez organ rentowy, który wznowił jej wypłatę świadczenia od 22 listopada 2012 roku zmodyfikowała swoje żądanie w ten sposób, że wniosła o wypłatę zaległych świadczeń za okres od 1 października 2011 roku do 22 listopada 2012 roku wraz z należnymi odsetkami, załączając kserokopię decyzji organu rentowego z dnia 23 stycznia 2013 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 405 k.p.c. do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ k.p.c. właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej, co w stanie faktycznym sprawy oznacza właściwość Sądu Apelacyjnego. Skarga oparta na podstawie określonej w art. 401¹ kpc może być złożona w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (art. 407 § 2 kpc).

W rozpoznawanej sprawie skarżąca domagając się wznowienia postępowania powołuje się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12, t.j. na podstawę określoną w art. 401¹ k.p.c.. Przepis ten stanowi, że można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Ukształtowane i utrwalone na tle cytowanego unormowania orzecznictwo Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny akceptuje, prezentuje pogląd, że podstawą wznowienia postępowania może być tylko takie orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które dotyczy aktu normatywnego (przepisu prawa) stanowiącego podstawę wydanego przez Sąd w tej sprawie orzeczenia (vide: postanowienie z dnia 26 stycznia 2011 roku, I PZ 36/10 LEX nr 950424). Dla przyjęcia zatem dopuszczalności wznowienia postępowania w oparciu o podstawę określoną w art. 401¹ kpc konieczne jest ustalenie, że Trybunał Konstytucyjny zakwestionował przepis, który był podstawą wydania zaskarżonego orzeczenia.

Wyrokiem, na który powołuje się wnioskodawczyni, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 roku nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści cytowanego wyroku wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, co oznacza, że stwierdzenie ich niekonstytucyjności ma charakter częściowy.

Taki stan rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, powoduje konieczność dalszych rozważań odnośnie dopuszczalności wznowienia postępowania. Jak bowiem wielokrotnie podkreślano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, samo sformułowanie podstawy wznowienia postępowania w sposób odpowiadający przepisom art. 401- 404 kpc nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli w rzeczywistości podstawa ta nie występuje. Pogląd taki Sąd Najwyższy wyraził między innymi w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2011 roku, III UZ 6/11 (LEX nr 966822) stwierdzając, że w sytuacji, gdy wskazana podstawa żądania wznowienia postępowania została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c..

Odnosząc powyższe rozważania do sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, zdaniem Sądu Apelacyjnego, dla przyjęcia dopuszczalności wznowienia postępowania wystarczającym jest ustalenie, że przepisy prawa zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku stanowiły podstawę orzeczeń objętych skargą.

W ocenie Sądu odwoławczego, kontrola skargi na tym etapie nie może bowiem wkraczać w merytoryczne badanie jej zasadności, a taki charakter, zdaniem Sądu, posiada badanie wpływu skutków orzeczenia Trybunału na treść zaskarżonych skargą wyroków.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy wnioskodawczyni prawo do emerytury nabyła na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 21 czerwca 2007 roku pracując na (...) w L.. Ustalając prawo do przedmiotowego świadczenia od dnia 1 maja 2007 roku, w rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej z dnia 24 maja 2007 roku, organ rentowy zawiesił jego wypłatę na podstawie obowiązującego wówczas art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

Po uchyleniu wskazanego art. 103 ust. 2a przez art. 37 pkt 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507), organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę emerytury poczynając od dnia 1 marca 2009 roku.

Decyzją z dnia 6 października 2011 roku, od dnia 1 października 2011 roku ponownie zawieszono ubezpieczonej wypłatę emerytury na podstawie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

dodanego ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 257, poz. 1726), mając na względzie przepis art. 28 tej ustawy, z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywała je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Analiza powyższych okoliczności faktycznych, zdaniem Sądu Apelacyjnego, prowadzi do wniosku, że wnioskodawczyni nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 roku.

Jak wynika bowiem z treści orzeczenia, niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

W sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie, ubezpieczona prawo do emerytury nabyła wprawdzie przed datą 1 stycznia 2011 roku, jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przepis ten obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009 roku stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Wskazana wyżej treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Bez znaczenia dla oceny zasadności skargi pozostaje fakt podjęcia przez organ rentowy wypłaty emerytury wnioskodawczyni od dnia 22 listopada 2012 roku (decyzja – k.12). Przedmiotowa decyzja jest wyłącznie wyrazem stanowiska organu rentowego, które nie jest wiążące dla Sądu. Reasumując powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 roku w sprawie K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroków objętych skargą, co powodować musiało jej oddalenie.

Z tych względów i na podstawie art. 412 § 2 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.